

Homo-lesbische uitvaartsite

De tekst van deze brochure staat ook op:

www.homolesbischeuitvaart.nl

Verder staan op deze site bij 'roze uitvaartgids' contactgegevens vermeld van diverse homo/lesbisch (vriendelijke) ondernemers die producten en diensten aanbieden voor uitvaarten van homo's en lesbo's.

Deze brochure en de site www.homolesbischeuitvaart.nl zijn initiatieven van Janhenk Zielhuis en Riet Willems. Beiden hebben een eigen uitvaartbedrijf (regio groot Amsterdam) en zijn zelf homoseksueel/lesbisch.

Wil je naar aanleiding van deze brochure contact, bel dan met

Janhenk Zielhuis (Zielhuis Uitvaart)
tel. 020 - 771 29 97

en/of

Riet Willems (Osiris Uitvaart)
tel. 020 - 689 53 15.

Mailen kan via
info@homolesbischeuitvaart.nl

September 2007

Hoe kun je jezelf voorbereiden op je uitvaart?

Stilstaan bij je uitvaart zal niet je favoriete tijdsbesteding zijn. Toch kan het jou en je nabestaanden rust geven als je dat al wel doet. Nu regelen wat er moet gebeuren schept ruimte om straks rustig afscheid te kunnen nemen.

- Praat er al eens met je partner, vrienden, vriendinnen, eventuele kinderen en/of familie over. Misschien heb je specifieke wensen en is al het nodige vastgelegd en geregeld. Misschien wil je vooraf juist weinig of niets vastleggen en het vooral aan je nabestaanden overlaten. Het maakt niet uit, als straks je nabestaanden maar weten wat jouw laatste wil is en/of waar ze die kunnen vinden. Als je wilt dat specifieke vrienden of vriendinnen straks je uitvaart regelen, is het belangrijk dat je ze dat van tevoren vraagt. Zij zullen dan waarschijnlijk nog dingen van jou willen weten. Je kunt ook (vrijblijvend) met een uitvaartondernemer over je uitvaartwensen gaan praten. Hij of zij kan je voorlichten over de mogelijkheden.

- Leg je wensen vast in een codicil. In je uitvaartcodicil kun je opschrijven wat jouw wensen zijn ten aanzien van je uitvaart en wie je wilt dat je uitvaart regelt. Dit kunnen meerdere personen zijn. Je kunt in je codicil ook opschrijven met welke (roze) uitvaartondernemer na je overlijden contact opgenomen moet worden. Ook kun je erin aangeven wat er met je persoonlijke spullen

moet gebeuren. De verdeling van geld en waardevolle spullen moet je door een notaris in een testament laten vastleggen. Het is belangrijk dat je aan een aantal mensen laat weten dat je een codicil (en/of een testament) hebt en waar ze het kunnen vinden. Een codicil moet handgeschreven, gedateerd en ondertekend zijn. Je kunt het altijd veranderen. De meeste uitvaartondernemers kunnen je een voorbeeld-uitvaartcodicil leveren.

- Denk ook alvast na over de kosten. In principe wordt een uitvaart betaald uit je nalatenschap. Je kunt je financieel voorbereiden door geld apart te zetten of te sparen op een daartoe bestemde spaarrekening. Volgens de consumentenbond is sparen de meest voordelige oplossing. Een uitvaart kost al gauw tussen de € 4.000 en € 9.000, afhankelijk van omvang en persoonlijke wensen. Je kunt bij de uitvaartondernemer om een begroting van de kosten vragen. Omdat ook in de uitvaartwereld geldt dat 'wie betaalt, bepaalt', is het handig om vooraf een 'uitvoerder van je laatste wil' (executeur) aan te wijzen. Hij of zij is dan de officiële opdrachtgever voor de uitvaartondernemer. Ook als je al een uitvaartverzekering hebt, mag je naar een uitvaartondernemer van eigen keuze gaan. De verzekeringsmaatschappij betaalt dan het verzekerde bedrag (sommenverzekering) of een bedrag dat overeenkomt met (een deel van) de waarde van de verzekerde producten en diensten (naturaverzekering) uit.

Hoe kom je aan een goede (roze) uitvaartondernemer?

Goed afscheid nemen betekent een begin maken met de verwerking van het verlies. De dagen voor de uitvaart en de dag van de uitvaart zelf bieden daartoe gelegenheid. De uitvaartbegeleider speelt hierbij

een belangrijke rol die verder reikt dan het regelen van praktische zaken, namelijk: de wensen van jou en de nabestaanden naar voren brengen en de uitvaart afstemmen op hun behoeften. Het is fijn als je dan met een uitvaartbegeleider (m/v) te maken hebt die zelf bekend is met je levensstijl. Dat geeft ruimte om het er ongedwongen over te kunnen hebben, want het hoeft uiteraard niet. De uitvaartbegeleider stemt op jou af. Of het nu gaat om het voorbereiden van je eigen uitvaart, van de uitvaart van je partner, van een van je ouders of van een vriend of vriendin, het gaat erom dat je zo goed als mogelijk jezelf kunt zijn. De situatie waarin je verkeert, is waarschijnlijk al lastig genoeg.

Aanbieders die zelf homo, lesbisch of bi zijn, danwel hetero zijn en specifiek homo-lesbisch vriendelijk werken, vind je op de site www.homolesbischeuitvaart.nl. Mocht je daar geen geschikte aanbieder kunnen vinden, dan heb je misschien zelf wel ooit een uitvaart mee-gemaakt die je bijzonder aansprak of heb je daarvan gehoord. Je kunt dan gerust bij de nabestaanden navragen welke uitvaartondernemer de uitvaart geregeld heeft. Als ze tevreden waren over de ondernemer zullen ze dat geen enkel punt vinden. Vraag bij de kennismaking met een ondernemer zo nodig gewoon na of hij/zij ervaring heeft met het verzorgen van uitvaarten voor homo's en lesbo's en waar die uit blijkt. Een uitvaart is een flinke investering, je kunt het niet overdoen en daarom is een gerichte oriëntatie vooraf beslist op z'n plaats. Het is vaak wel handig om een uitvaartondernemer uit je eigen plaats of regio te nemen. Die kennen de plaatselijke mogelijkheden en gebruiken. Naarmate ondernemingen groter zijn, werken ze over het algemeen meer standaard (en dus traditioneler). Kleine ondernemers die zich hard maken voor persoonlijke uitvaarten vind je onder andere bij het netwerk uitvaartvernieuwers (www.anderzijds.nl).

Homo-lesbische uitvaart

Ieder mens is uniek en iedere goede uitvaart is in overeenstemming met de leefstijl en de wensen van de overledene. Dé homo- of lesbische uitvaart bestaat niet - ook al kán de kist roze zijn, huilen bijna alle mannen of zijn de dragers allemaal vrouw. Het gaat erom dat de uitvaart past bij de overledene en klopt voor de nabestaanden.

Deze brochure geeft informatie over een aantal specifieke aspecten die bij de uitvaart van een homoseksuele man of lesbische vrouw een rol (kunnen) spelen en geeft tips over hoe je jezelf op een uitvaart kunt voorbereiden.

Zelfgekozen familie

Voor de meeste homo's en lesbo's zijn vriendschapsbanden heel belangrijk. Vaak nog belangrijker dan de familiebanden. Het kan daarom logisch zijn dat bij het overlijden van een homoseksuele man of een lesbische vrouw de uitvaart geregeld wordt door de 'zelfgekozen familie' van vrienden en vriendinnen in plaats van door de traditionele familie. Ook als er een partner is, spreekt het niet vanzelf dat deze de uitvaart regelt. Misschien was de 'eeuwige zorgplicht' nu net anders ingevuld. Vanuit een soort van ongeschreven wet gaat iedereen, de familie zelf maar ook de vrienden/vriendinnen, er vaak vanuit dat de familie, op de eventuele partner na, bij het regelen van de uitvaart de oudste rechten heeft. De anderen doen bijna automatisch een stapje terug. Ook de meeste uitvaartbegeleiders richten zich - traditioneel - eerder op de familie dan op de vrienden- en vriendinnenkring. Dat kan anders. Volgens de wet moeten de wensen van de overledene geëerbiedigd worden en hebben familieleden niet meer rechten dan mensen die geen familie zijn. Als je dat wilt kun je dus bepalen dat je eigen uitvaart geregeld moet worden door vrienden of vriendinnen, al dan niet in samenspraak met je familie. Mogelijk wil je dat eventuele kinderen of een (heteroseksuele) ex-partner in het regelen van de uitvaart een bijzondere positie innemen.

Het kan allemaal. Het is jouw uitvaart. Het gaat erom dat die bij jou past.

Leefstijl

Omdat het homo of lesbo zijn een belangrijk onderdeel is geweest in je leven, is het misschien logisch dat je homoseksuele of lesbische leefstijl herkenbaar is in de uitvaart. Mogelijk moeten je vrienden en vriendinnen op de eerste rij zitten, naast je familie. Als vrouwen centraal stonden in je leven, is het misschien logisch dat de uitvaartbegeleider en de chauffeur van de rouwauto ook vrouw zijn; dat vrouwen (vriendinnen) je kist of opbaarplank dragen, je in het graf laten zakken of je naar de ovenruimte begeleiden. Als je een leerman was, wil je misschien wel in je eigen harnas gecremeerd of begraven worden. Of wil je dat er een attribuut of speciaal aandenken op de kist ligt. Als aids de doodsoorzaak was, hoeft die niet verdonkeremaand te worden. Misschien wil je inderdaad een kist met hardroze bekleding. Of de regenboogvlag eroverheen. Misschien wil je dat de bloemen na afloop op het Homomonument gelegd worden. Het is fijn als je dan met een uitvaartbegeleider (m/v) te maken hebt die bekend is met je leefstijl, er oog voor heeft en zo nodig suggesties kan doen. Dat scheelt een hoop uitleggen en/of frustraties.

Rouw van vrienden en vriendinnen

Specifiek bij een homo-lesbische uitvaart is de rouw van de vrienden en vriendinnen. Vaak wordt die niet of onvoldoende (h)erkend. Omdat vrienden en vriendinnen traditioneel gezien niet als belangrijke nabestaanden gezien worden, lopen ze de kans dat ze bij het overlijden, de uitvaart en daarna grotendeels buiten spel staan. Individuele rouwprocessen kunnen daardoor gefrustreerd raken. Erkenning krijgen van zichzelf en de omgeving, expliciet herkenbaar zijn als nabestaande en (desgewenst) een actieve rol op zich nemen in het vormgeven van de uitvaart, zijn belangrijke voorwaarden om met de dood en het verdriet daarover om te gaan. De erkenning van de relatie, of het nu een liefdesrelatie of een speciale vriendschap was, betekent een positie krijgen in het afscheidsritueel. Het begint ermee dat de uitvaartbegeleider samen met de vrienden, vriendinnen, eventuele partner, kinderen en familie de uitvaart voorbereidt. De bijzondere band met de overledene kan getoond worden door het (mede) ondertekenen van rouwkaarten en rouwadvertenties. In de toespraken kunnen vrienden en vriendinnen expliciet als levensgezellen aangesproken en vermeld worden. Zo wordt voor vrienden en vriendinnen de mogelijkheid

gecreëerd troost en sympathie van anderen te ontvangen, in de vorm van brieven, bloemen, een praatje, bezoek; al naar gelang de behoefte.

Literatuur

- Een uitstekende manier om jezelf te oriënteren op wat er mogelijk is, is om het boek 'Tijd voor de dood, handreiking voor een persoonlijke uitvaart' te lezen. Dit boek is beslist een aanrader. Het beschrijft op een heel toegankelijke manier de vele mogelijkheden van bewust en oprecht afscheid nemen van een overledene. Het schrijft niet voor hoe de uitvaart gedaan moet worden, maar is een pleidooi om dit op een persoonlijke manier en stap voor stap te doen. Het boek is geschreven door Marjon Klaassen, zelf lesbisch en uitvaartondernemer in Zwolle. Het boek kost € 22,50 en is verkrijgbaar in de gewone boekhandel (ISBN 90 352 2427 2).

- Een ander goed boek over homo- en lesbischspecifieke aspecten van de uitvaart is 'Zand erover? - afscheid en uitvaart naar eigen inzicht'. Dit boek bevat ontroerende interviews en geeft veel tips, inclusief een bouwtekening van een kist. Helaas is dit in 1994 bij de Schorerstichting uitgegeven boek van Marjan Sax, Knaar Visser en Marjo Boer in de boekhandel niet meer verkrijgbaar. Misschien heeft een vriend of vriendin of je bibliotheek het nog ergens in de kast staan.

De 10 belangrijkste vragen om al eens over na te denken:

1. Wil je een begrafenis of een crematie? Wil je een eigen graf (of familiegraf) of een algemeen graf? Heb je een voorkeur voor een bepaalde begraafplaats of crematorium?

2. Wil je dat er bepaalde mensen meehelpen met de laatste verzorging? Wil je je sieraden e.d. aanhouden? Welke kleding wil je aan?

3. Wil je dat mensen afscheid van je kunnen nemen? Waar en hoe wil je worden opgebaard? Thuis, in een uitvaartcentrum, in een kerk of op een andere voor jou belangrijke plek? Op je bed, in een kist of op een opbaarplank?

4. Hoe moet de kennisgeving plaats vinden? Door middel van kaarten en/of een advertentie? Ook via email? Heb je een tekst of afbeelding in gedachten? Wil je aan de belangstellenden iets speciaals vragen op het gebied van kleding, bloemen of iets anders om mee te nemen naar de uitvaart?

5. Wil je een niet-kerkelijke of kerkelijke uitvaart? Wordt de bijeenkomst open of besloten? Waar vindt deze plaats? Op een speciale plek die je zelf in gedachten hebt, in een kerk, in de aula van de begraafplaats of het crematorium?

6. Wie wil je dat je kist of opbaarplank dragen? Hoe vindt het verdere vervoer plaats? Per rouwauto met eventuele volgauto's, per uitvaartbus, eigen auto, fiets, boot, loopkoets, rouwkoets met paarden of anderszins?

7. Hoe wordt de afscheidsbijeenkomst ingevuld? Moet deze een formeel of een informeel karakter hebben? Wie moet de bijeenkomst leiden? Welke toespraken, projectie (foto/video), performance, welke muziek, muziek van cd of juist levende muziek?

8. Hoe wil je de samenkomst na afloop van de begrafenis of crematie? Waar? Wat wil je de mensen aanbieden? Wil je de eventuele bloemen een speciale bestemming geven?

9. Wat voor herinneringsteken wil je op je graf? Ingeval van crematie: wil je dat de as bewaard wordt om te gedenken, wordt de as bijgezet, uitgedeeld of verstrooid?

10. Wie wil je dat de regie krijgt over je uitvaart? Wil je daar (een van je) vrienden of vriendinnen voor vragen? Of iemand van je familie? Of samen? Weet je al welke (roze) uitvaartondernemer ingeschakeld moet worden? Welk budget heb je voor de uitvaart in gedachten? Wil je dat geld sparen of verzekeren?

